

Yttrande angående EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Energimyndigheten har getts tillfälle att yttra sig över EU-kommissionens förslag till ny EU-förordning om restaurering/återställande av natur.

Sammanfattning

- Energimyndigheten bedömer att förslaget till förordning innebär risk för långtgående negativa konsekvenser för det svenska energisystemet och klimatarbetet.
- Förordningen utgår från ett naturmiljöperspektiv medan energisystem- och klimatperspektiven genomgående är bristfälligt hanterade.
- Energimyndigheten bedömer även att det i nuläget inte går att avgöra hur målkonflikter ska hanteras, och att det finns risk att sådan hänsyn inte kommer kunna tas.
- Energimyndigheten anser att det följer av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna att beslut i skogliga frågor och frågor om fysisk planering ska hanteras nationellt, och att Sverige i ett tidigt skede bör verka för detta.

Energimyndighetens ställningstagande

Kraven som ställs på medlemsstaterna att återställa alla ekosystem skulle begränsa möjligheten till t.ex. uttag av biomassa i Sverige, men i vilken konkret utsträckning går inte att bedöma i detta läge. Förordningen är uppbyggd och kraven formulerade på ett sätt som lämnar mycket åt senare avgörande och tolkning på EU-nivå. Därför är det inte möjligt att förutse alla konkreta konsekvenser av den föreslagna förordningen.

Det är många stora oklarheter och inbyggda osäkerheter, samtidigt som alla ekosystem ”i behov av restaurering/återställande” ska omfattas av restaureringskrav. Det skulle kunna gälla alla ekosystem som påverkats av människan. Målbegrepp som gynnsam referensareal och gott tillstånd används men det är även oklart vad dessa är. Gynnsam referensareal är ett tänkt idealtillstånd som kan handla om t.ex. förindustriell tid eller 70 år bakåt i tiden. Gott tillstånd är ytterligare ett exempel på målbegrepp som kan tolkas vitt. För typer av livsmiljöer eller ekosystem som inte omfattas av habitatdirektivet (som skogsekosystemen i art 10) har begreppet god status ännu inte definierats.

Förordningen utgår från ett naturmiljöperspektiv medan energisystem- och klimatperspektiven genomgående är bristfälligt beskrivna och hanterade i förslaget. Det gäller även andra angränsande perspektiv och målkonflikter. Exempelvis beskrivs skogens klimatnytta genom att utgöra kolsänka, men inte hur skogen kan bidra med klimatnytta genom att ersätta fossilbaserade produkter och energikällor.

Det begränsade perspektivet i EU-förordningen innebär målkonflikter och det finns risk att annan hänsyn och avvägningar mot andra intressen inte kommer att kunna göras.

Energimyndigheten ser även att den föreslagna förordningen skulle innebära uppbyggnad av en omfattande administration för mätning, rapportering och övervakning inom EU.

Energimyndigheten delar inte kommissionens bedömning avseende subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och anser i stället att det följer av principerna och den nationella kompetensen att beslut i skogliga frågor och frågor om fysisk planering ska hanteras nationellt. Sverige bör i ett tidigt skede verka för detta.

Specifika synpunkter

I Havs- och vattenmyndighetens fördjupade analys bedöms kraven i artikel 7 i förordningsförslaget inte ytterligare höja åtgärdsbehovet för vattenkraften utöver vad som redan följer av vattendirektivet och art- och habitatdirektivet, den svenska vattenförvaltningens miljö kvalitetsnormer för vatten och det överenskomna riktvärdet på 1,5 TWh. Detta förutsatt att den pågående omprövningen av den svenska vattenkraftens miljö villkor fortsätter som överenskommet. Förordningsförslaget kan få större betydelse om förutsättningarna för omprövningen förändras. Samtidigt ser vi redan idag att vissa miljö kvalitetskrav från främst art- och habitatdirektivet blir tvingande och trumfar andra intressen, vilket kan leda till svårigheter att hålla sig till det svenska överenskomna riktvärdet. En ytterligare förordning som ställer miljökrav kan möjligtvis ytterligare påverka i den riktningen.

Artiklarna 4 och 5 kan komma att innebära nya skyldigheter för verksamhetsutövare, däribland energiproduktion, även med tanke på icke-försämringskraven i artiklarna 4.7 och 5.7. Särskilt i områden utanför Natura 2000. Produktion och överföring av energi kan möjligen komma att ses som projekt av tvingande allmänintresse, för vilket det inte finns några mindre skadliga alternativa lösningar att tillgå, men detta ska fastställas från fall till fall (art 4.8(c) och 5.8(c)). Hur detta ska fastställas, när och av vem osv. är dessutom oklart.

Förordningsförslaget anger i artikel 11.6 att s.k. fokusområden för förnybar energiproduktion ska fungera oförändrat. Exakt vad förordningsförslaget innebär för möjligheten till utbyggnad av energiproduktion saknas det underlag för att bedöma. Fokusområdena är dessutom ett nytt förslag i kommissionens RePowerEU från maj 2022, med förslag till ändringar i förnybartdirektivet som fortfarande förhandlas i rådet. Kommissionen vill att förslagen i RePowerEU gällande fysisk planering av fokusområden ska implementeras skyndsamt i nationell lagstiftning, men EU har inte kompetens att lagstifta om medlemsstaters fysiska planering. Hur Sverige skulle välja att implementera fokusområden är

Datum
2022-10-26

oklart. Vår bedömning är att det är svårt att se hur RePowerEUs föreslagna fokusområden passar in med vår vägledande havsplanering och kommunala översiktsplanering. I RePowerEU-förslaget från kommissionen står det också uttryckligen att biomassa exkluderas från fokusområdena. I ett revideringsförslag i rådet exkluderades även vattenkraften.

Beslut i detta ärende har fattats av stf generaldirektör Rémy Kolessar. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningschef Gustav Ebenå, chefsjurist Rikard Janson, enhetschef Paula Hallonsten. Föredragande har varit Carola Lindberg.

Rémy Kolessar

Carola Lindberg

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift.